

**STANDARDY OCHRONY
MAŁOLETNICH
W GMINNYM OŚRODKU POMOCY
SPOŁECZNEJ W SOMONINIE.**

WPROWADZENIE – INFORMACJE OGÓLNE

Nowelizacja Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego określiła warunki skutecznej ochrony małoletnich przed różnymi formami przemocy. Wprowadzone zmiany wskazują na potrzebę opracowania jasnych i spójnych standardów postępowania w sytuacjach podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletnich. „Standardy ochrony małoletnich” to jeden z elementów systemowego rozwiązania ochrony małoletnich przed krzywdzeniem stanowiący formę zabezpieczenia ich praw. Należy je traktować jako jedno z narzędzi wzmacniających i ułatwiających ich skuteczniejszą ochronę przed krzywdzeniem.

Niniejsza procedura określa najważniejsze zasady i założenia związane z zapewnieniem maksymalnego poziomu bezpieczeństwa małoletnich, będących klientami Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Somoninie, określanego dalej jako GOPS.

Określone standardy mają na celu gwarancję najwyższego poziomu ochrony małoletnich, na rzecz których realizowane są usługi świadczone przez GOPS, a w szczególności opiekę wytechnieniową, usługi opiekuńcze w tym specjalistyczne usługi opiekuńcze, porady psychologiczne dla małoletnich, a także wsparcie asystenta rodziny.

PODSTAWA PRAWNA

1. Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2023, poz. 1606)
2. Ustawa z dnia 09 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. 2023, poz. 1426 ze zm.)
3. Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (Dz. U. z 2023 r. poz. 1034 ze zm.).
4. Konwencja o prawach dziecka (Dz. U. 1991, nr 120, poz. 526)

ZASADY ZATRUDNIANIA PRACOWNIKÓW/ ZLECENIOBIORCÓW

1. Kierownik GOPS przed zawarciem stosunku pracy/ umowy cywilnoprawnej z osobami mającymi kontakt z dziećmi w trakcie pracy, niezależnie od terminu jej trwania:
 - a. uzyskuje informacje czy dane osoby są zamieszczone w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym lub w Rejestrze osób, w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15 wydała postanowienie o wpisie w Rejestrze.
 - b. wymaga od pracownika/Zleceniobiorcy informację z Krajowego Rejestru Karnego, w zakresie przestępstw określonych w rozdziale XIX i XXV w art. 189a i art. 207 kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r, o przeciwdziałaniu narkomanii lub za odpowiadające tym przestępstwom czyny zabronione określone w przepisach prawa obcego,
2. Aplikanta ubiegający się o zatrudnienie składa przed nawiązaniem stosunku pracy pisemne potwierdzenie spełniania warunku:
 - a. posiadania pełnej zdolności do czynności prawnych i korzystania z praw publicznych,
 - b. że nie toczy się przeciwko kandydatowi postępowanie karne w sprawie o umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub postępowanie dyscyplinarne,
 - c. oraz Oświadczenie do celów weryfikacji osób w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym (Załącznik Nr 4)
3. W przypadku zatrudniania osoby do pracy z dziećmi posiadającego obywatelstwo innego państwa jest on zobowiązany do złożenia przed zatrudnieniem informacji z rejestru karnego państwa, którego jest obywatelem, uzyskiwanej do celów działalności zawodowej związanej z kontaktami z dziećmi.
4. W przypadku, gdy prawo państwa, którego obywatelem jest osoba, o której mowa w pkt 3 nie przewiduje wydawania informacji do celów działalności zawodowej związanej z kontaktami z dziećmi, osoba ta przedkłada informację z rejestru karnego tego państwa.
5. W przypadku, gdy prawo państwa, z którego ma być przedłożona informacja, o której mowa w pkt 3-4, nie przewiduje jej sporządzenia lub w danym państwie nie prowadzi się rejestru karnego, osoba, o której mowa w pkt 4, składa pracodawcy oświadczenie o tym fakcie wraz z oświadczeniem, że nie była prawomocnie skazana w tym państwie za czyny zabronione odpowiadające przestępstwom określonym w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii oraz, że nie wydano wobec niej innego orzeczenia, w którym stwierdzono, iż dopuściła się takich czynów zabronionych, oraz że nie ma obowiązku wynikającego z orzeczenia sądu, innego uprawnionego organu lub ustawy stosowania

się do zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi.

6. Oświadczenia, o których mowa w pkt 5, składane są pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „*Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia*”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.
7. Pracownik GOPS/ Zleceniobiorca przed rozpoczęciem pracy zobowiązany jest do:
 - a. zapoznania się ze „standardami ochrony małoletnich” oraz pisemnego potwierdzenia zapoznania się z nimi;
 - b. pisemnego oświadczenia o zobowiązaniu się do ich przestrzegania.
8. Kierownik GOPS umożliwia udział w szkoleniach z zakresu ochrony dzieci przed krzywdzeniem.

ZASADY OCHRONY MAŁOLETNIICH

1. Zasady bezpiecznej relacji między małoletnim a pracownikami GOPS/ Zleceniobiorcami -zachowania niedozwolone wobec małoletnich.

1.1. Pracownicy GOPS/zleceniobiorcy mający bezpośredni kontakt z małoletnimi powinni wykonywać swoje zadania w sposób zapewniający poszanowanie praw osób trzecich, w szczególności praw dzieci, z szacunkiem oraz w sposób uprzejmy i kulturalny.

1.2. Komunikacja z dziećmi prowadzona jest w sposób konstruktywny, budujący relację. W komunikacji z małoletnim pracownik/ zleceniobiorca zachowuje spokój i cierpliwość. W relacjach z małoletnimi stosuje zasady pozytywnej komunikacji: aktywne słuchanie i komunikat JA.

1.3. Niedopuszczalne jest stosowanie wobec małoletnich jakichkolwiek form przemocy, w tym nawiązywanie relacji o charakterze seksualnym.

1.4. Pracownicy GOPS/Zleceniobiorcy, o których mowa w pkt 1.1. mają obowiązek powstrzymać się od jakichkolwiek zachowań, które mogłyby naruszać przestrzeń osobistą małoletniego, jego nietykalność cielesną lub powodować u niego poczucie zagrożenia, dyskomfortu bądź strachu.

1.5. Pracownicy GOPS/Zleceniobiorcy, o których mowa w pkt 1.1. powinni zwracać uwagę na niepokojące zachowania małoletnich, które mogą świadczyć o ich krzywdzeniu i powinni

podjąć próbę kontaktu z małoletnim w przypadku powzięcia podejrzenia takiego krzywdzenia. Jeżeli małoletni próbuje nawiązać kontakt z pracownikiem/ zleceniobiorcą, powinien on go wysłuchać i, w miarę możliwości, uzyskać możliwie najpełniejszą informację o sytuacji małoletniego.

1.6. Pracownicy GOPS/Zleceniobiorcy dbają o bezpieczeństwo dzieci, monitorują sytuację i dobrostan małoletniego, wspierają dzieci w pokonywaniu trudności oraz podejmują działania mające na celu kształtowanie prawidłowych postaw - wyrażanie emocji w sposób niekrzywdzący innych, niwelowanie zachowań agresywnych.

2. Troska o małoletnich ze specjalnymi potrzebami.

2.1. Małoletni ze specjalnymi potrzebami oraz niepełnosprawni wymagają zwykle więcej troski od pozostałych. Od pracowników GOPS/ zleceniobiorców oczekuje się w takich przypadkach szczególnej wrażliwości połączonej z wydawaniem jasnych i jednoznacznych komunikatów. Wielkie znaczenie ma uważne słuchanie małoletnich specjalnej troski, ponieważ wyrażanie obaw przychodzi im z trudnością. Nie należy lekceważyć tego, co mówią.

2.2. Jeżeli zachodzi potrzeba pomocy małoletniemu niepełnosprawnemu w czynnościach osobistych, pracownik GOPS/ zleceniobiorca winien jej udzielać z pełnym zrozumieniem problemu oraz za zgodą rodziców lub opiekunów. Przy udzielaniu takiej pomocy ma obowiązek kierować się należytych szacunkiem i dyskrecją.

2.3. Pracownik GOPS/ Zleceniobiorca nie może wyręczać małoletniego niepełnosprawnego w czynnościach osobistych, które jest w stanie wykonać samodzielnie.

3. Zasady bezpiecznych relacji między małoletnimi - zachowania niedozwolone.

3.1. Małoletni uznają prawo innych małoletnich do odmienności i zachowania tożsamości ze względu na: pochodzenie etniczne, narodowe, religię, status ekonomiczny, cechy rodzinne, wiek, płeć, orientację seksualną, cechy fizyczne, niepełnosprawność. Nie naruszają praw innych małoletnich, nikogo nie dyskryminują.

3.2. Zachowanie i postępowanie małoletnich wobec kolegów/ koleżanek nie może naruszać ich poczucia godności i wartości osobistej. Małoletni są zobowiązani do respektowania praw i wolności osobistych swoich kolegów i koleżanek, ich prawa do własnego zdania, do poszukiwań i popełniania błędów, do własnych poglądów, wyglądu i zachowania – w ramach społecznie przyjętych norm i wartości.

3.3. Kontakty między małoletnimi cechuje zachowanie przez nich wysokiej kultury osobistej, np. używanie zwrotów grzecznościowych, uprzejmość, życzliwość, poprawny, wolny od wulgaryzmów język, kontrola swojego zachowania i emocji, wyrażanie opinii w spokojny sposób, który nikogo nie obraża i nie krzywdzi.

3.4. Bez względu na powód, agresja i przemoc fizyczna, słowna lub psychiczna wśród małoletnich nigdy nie może być przez nich akceptowana lub usprawiedliwiona. Małoletni nie mają prawa stosować z jakiegokolwiek powodu słownej, fizycznej i psychicznej agresji i przemocy wobec innych osób.

3.5. Małoletni mają obowiązek przeciwstawiania się wszelkim przejawom brutalności i wulgarności oraz informowania Pracowników GOPS/Zleceniobiorców o zaistniałych zagrożeniach. Jeśli małoletni jest świadkiem stosowania przez kolegę/koleżankę jakiegokolwiek formy agresji lub przemocy, ma obowiązek reagowania na nią, tj. szuka pomocy u osoby dorosłej.

4. Zasady podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego.

4.1. W sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego każdy pracownik GOPS/ Zleceniobiorca ma obowiązek niezwłocznego poinformowania Kierownika GOPS, o tym fakcie w formie ustnej, a także formie pisemnej, poprzez przedłożenie wypełnionej karty zgłoszenia podejrzenia krzywdzenia/ krzywdzenia dziecka (załącznik nr 1).

4.2. Kierownik GOPS, na podstawie uzyskanej informacji, o której mowa w pkt 4.1 zleca pracownikowi socjalnemu uruchomienie działań interwencyjnych i pomocowych, zgodnie ze swoimi kompetencjami i obowiązującymi przepisami prawa.

4.3. W przypadku, gdy osobą która powzięła informacje o krzywdzeniu małoletniego jest pracownik socjalny lub asystent rodziny, podejmuje on działania interwencyjne i pomocowe, zgodnie ze swoimi kompetencjami i obowiązującymi przepisami prawa. O podjętych działaniach informuje Kierownika GOPS w porozumieniu, z którym ustala plan podejmowanych działań.

4.4. W przypadku powzięcia informacji o krzywdzeniu dziecka, wskazującego na zagrożenie zdrowia i życia, poza godzinami pracy GOPS, pracownik GOPS/ Zleceniobiorca w trybie pilnym zgłasza interwencje na numer alarmowy. O podjętej interwencji informuje Kierownika GOPS.

4.5. Działania określone w pkt 4.1.-4.4. nie wpływają na obowiązek wszczęcia procedury „Niebieskie Karty”, zgodnie z postanowieniami pkt 5.

5. Procedura wszczęcia procedury "Niebieskie Karty"

5.1. Obowiązek wszczęcia procedury „Niebieskie Karty” i wypełnienia formularza Niebieska Karta A, zgodnie z zasady wynikające z przepisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej oraz z rozporządzenia wykonawczego, spoczywa na pracownikach socjalnych i asystentach rodziny zatrudnionych w GOPS.

5.2. W przypadku powzięcia uzasadnionego podejrzenia lub uzyskania informacji o krzywdzeniu małoletniego, które może wyczerpywać znamiona przemy domowej w rozumieniu ustawy o przeciwdziałaniu przemy domowej, pracownicy GOPS, o których mowa w pkt 5.1. mają obowiązek wypełnić formularz Niebieskiej Karty A niezwłocznie po powzięciu informacji o zaistnieniu ku temu przesłanek oraz:

- a. przekazać ten formularz do Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w terminie pięciu dni roboczych od dnia wszczęcia procedury;
- b. zawiadomić Sąd rodzinny o potrzebie wgląd w sytuację rodziny;
- c. poinformować Kierownika GOPS o wszczęciu procedury.

6. Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet.

6.1. GOPS, nie zapewnia dzieciom dostępu do Internetu.

6.2. Sieć internetowa GOPS jest zabezpieczona przed niebezpiecznymi treściami.

6.3. W przypadku dostępu realizowanego pod nadzorem Pracownika GOPS/Zleceniobiorcy, Pracownik GOPS/Zleceniobiorca ma obowiązek informowania dzieci o zasadach bezpiecznego korzystania z internetu. Pracownik GOPS/Zleceniobiorca czuwa także nad bezpieczeństwem korzystania z internetu przez dzieci podczas korzystania.

7. Zasady udostępniania standardów

7.1. Niniejsze standardy podlegają opublikowaniu w:

- a. Biuletynie Informacji Publicznej GOPS w wersji pełnej oraz skróconej, przeznaczonej dla małoletnich.
- b. tablicy informacyjnej w wersji pełnej oraz skróconej, przeznaczonej dla małoletnich.

7.2. Pracownik GOPS/ Zleceniobiorca realizujący usługi względem małoletniego informuje rodziców, opiekunów prawnych lub opiekunów faktycznych małoletniego o miejscu zamieszczenia treści standardów oraz zobowiązuje do ich zapoznania.

7.3. Pracownicy GOPS/ Zleceniobiorcy zobowiązani są do zapoznania małoletnich z wersją skróconą niniejszych standardów.

7.4. Jeżeli rozwój psychiczny małoletniego i stan jego zdrowia świadczą o ograniczonej możliwości zrozumienia założeń niniejszych standardów, pracownik GOPS/Zleceniobiorca może zaniechać obowiązku wynikającego z pkt. 7.3.

8. Sposób dokumentowania zgłoszeń

8.1. Tworzy się wewnętrzny rejestr ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego (załącznik nr 3).

8.2. Rejestr, o którym mowa w pkt 8.1. przechowywany jest w siedzibie GOPS.

8.3. Pracownikiem odpowiedzialnym za prowadzenie i uzupełnianie rejestru jest Starszy specjalista pracy socjalnej – koordynator, a w przypadku jego nieobecności inna osoba wyznaczona przez Kierownika GOPS.

9. Zasady przygotowania, wprowadzenia i aktualizacji standardów ochrony małoletnich

9.1. Kierownik GOPS odpowiada za przygotowanie i wprowadzenie standardów ochrony małoletnich w GOPS.

9.2. W ramach przygotowania pracowników GOPS/Zleceniobiorców do stosowania standardów może zostać przeprowadzone szkolenie.

9.3. Każdy z pracowników/ Zleceniobiorców składa pisemne oświadczenie o zapoznaniu się ze standardami ochrony małoletnich obowiązującymi w GOPS (załącznik nr 2).

9.4. Niniejsze standardy podlegają weryfikacji raz na dwa lata pod względem zgodności z obowiązującymi przepisami prawa oraz ocenie ich merytorycznej przydatności.

9.5. Weryfikacja, o której mowa w pkt 9.4. dokonywana jest przez Kierownika GOPS lub osobę przez niego wyznaczoną.

9.6. W wyniku weryfikacji, o której mowa w pkt 9.5. sporządzany jest raport ewaluacyjny, w którym wskazane są ewentualne sugestie i kierunki aktualizacji standardów.

**KARTA ZGŁOSZENIA
PODEJRZENIA KRZYWDZENIA LUB KRZYWDZENIA MAŁOLETNIEGO**

Dane małoletniego: (imię, nazwisko, miejsce zamieszkania)		
Osoba zgłaszająca:	Imię i nazwisko:	
	Dane do kontaktu:	
	Stopień pokrewieństwa:	
	Źródło wiedzy lub źródło informacji:	
Data zgłoszenia:		
Forma zgłoszenia: (niepotrzebne skreślić)	pisemna, ustana (osobista), telefoniczna, drogą elektroniczną	
Fakty wskazujące na podejrzenie krzywdzenia lub krzywdzenia małoletniego podane przez osobę zgłaszającą:		
Inne informacje: o małoletnim, o środowisku rodzinnym, inne.		
Wskazanie potencjalnej osoby krzywdzącej małoletniego		
Podpis zgłaszającego:		
Podpis Pracownika GOPS/ Zleceniobiorcę wypełniającego kartę:		

Przedłożono kierownikowi GOPS w dniu

.....
(podpis Kierownika GOPS)

.....

Imię Nazwisko

.....

Stanowisko

Oświadczenie
o zapoznaniu się ze Standardami Ochrony Małoletnich

Oświadczam, że zapoznałam/em się ze Standardami Ochrony Małoletnich obowiązującymi w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Somoninie oraz zobowiązuję się do ich stosowania.

.....

(data, podpis)

OŚWIADCZENIE

do celów weryfikacji osób w Rejestrze Sprawców Przepstępstw na Tle Seksualnym

Zgodnie z art. 13 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych), publ. Dz. Urz. UE L Nr 119, s. 1 : Administratorem Państwa danych osobowych jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Somoninie, ul. Witosławy 2A, 83-314 Somonino tel. (58) 684-13-26, e-mail: gops@somonino.pl Administrator danych osobowych powołał Inspektora Ochrony Danych z którym można się skontaktować listownie, na adres 83-314 Somonino, ul. Witosławy 2A, telefonicznie pod numerem telefonu (58) 684-13-26 oraz za pośrednictwem poczty e-mail, na adres iod.gops@somonino.pl Z Inspektorem Ochrony Danych można się kontaktować we wszystkich sprawach dotyczących przetwarzania danych osobowych oraz korzystania z praw związanych z przetwarzaniem danych i wątpliwości z tym związanych. Dane osobowe będą przetwarzane w celu weryfikacji osób w Rejestrze Sprawców Przepstępstw na Tle Seksualnym.

1. Dane osobowe będą przetwarzane przez okres niezbędny do realizacji ww. celu z uwzględnieniem okresów przechowywania określonych w przepisach odrębnych, w tym przez okres niezbędny do archiwizacji.
2. Podstawą prawną przetwarzania danych jest art. 6 ust. 1 lit. c) ww. rozporządzenia (wypełnienie obowiązku prawnego ciążącego na administratorze). Realizacja zadania w zakresie ww. weryfikacji wiąże się z koniecznością przetwarzania danych osobowych, co znajduje podstawę w przepisach ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (t. j. Dz. U. z 2018 r. poz. 405) oraz rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 31 lipca 2017 r. w sprawie trybu, sposobu i zakresu uzyskiwania i udostępniania informacji z Rejestru z dostępem ograniczonym oraz sposobu zakładania konta użytkownika (Dz. U. z 2017 r. poz. 1561). Osoba, której dane dotyczą jest zobowiązana do podania danych osobowych na podstawie ww. ustawy i rozporządzenia.
3. Dostęp do danych osobowych mają osoby działające z upoważnienia administratora i przetwarzające dane wyłącznie na jego polecenie.
4. Osoba, której dane dotyczą ma prawo do:
 - żądania dostępu do danych osobowych oraz ich sprostowania lub ograniczenia przetwarzania danych osobowych;
 - wniesienia skargi do Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych.

Dane osobowe niezbędne do weryfikacji w Rejestrze Sprawców Przepstępstw na Tle Seksualnym:

Numer PESEL (o ile został nadany)	
Pierwsze imię	
Nazwisko	
Nazwisko rodowe	
Imię ojca	
Imię matki	
Data urodzenia	

Oświadczam, że ww. dane osobowe są aktualne. Przyjmuję do wiadomości, że jestem zobowiązany do poinformowania administratora o zmianie danych osobowych.

.....
Data i czytelny podpis